

DVAJSET OTROŠKIH FOLKLORNIH TABOROV

NEŽKA LUBEJ

Leta 1990 se je Meta Benčina, takratna svetovalka za folklorno dejavnost pri Zvezi kulturnih društev Slovenije, odločila, da bo organizirala otroški folklorni tabor. Takrat so bili tabori v modi, saj so jih pripravljali tudi na drugih področjih ljubiteljskega kulturnega delovanja (npr. pevski, plesni, gledališki), folklorna dejavnost pa niti tedaj niti pozneje ni želela zaostajati za njimi, zato se je priprava tabora zdela logična.

Prvi otroški folklorni tabor je potekal na Debelem Rtiču. Nanj so bile povabljeni štiri skupine iz različnih delov Slovenije s svojimi vodjami, ki so na taboru predstavljali svoj način ustvarjanja programa in dela z otroki. Nanj so se lahko prijavi le vodje folklornih skupin, na taboru pa so bili kot opazovalci – spremljali so delo izkušenejših vodij otroških folklornih skupin, hodili od skupine do skupine in se pri tem učili, zapisovali in podobno. Na tem taboru so pred udeleženi vodjami skupin povsem na novo pripravljali program Mojca Lepej s skupino iz Kopra, Jožica Debeljak s skupino iz Kranja, Majda Nemanič s skupino iz Novega mesta in Nežka Lubej s skupino iz Maribora. Na dramske zakonitosti je opozarjal Igor Cvetko, posebne delavnice za izdelovanje glasbil so vodili Mile Trampuš, Drago Kunej in Slavica Krstič, Marija Makarovič pa je pripravila predavanje o nekdanjem oblačenju otrok.

Tudi naslednje leto, ko je otroški folklorni tabor potekal v Ankaranu, je bilo delo organizirano na podoben način. Kot predstavitveni skupini sta sodelovali skupini iz Beltincev z Jelko Breznik in iz Semiča z Marijo Gregorič, v programu pa je sodelovala tudi Slavica Krstič. Tedaj smo na taboru ugotovili, da so vodje skupin, ki se tabora udeležijo, premalo aktivni, da ostajajo le nemi opazovalci dogajanja in da se pri tem ne naučijo dovolj, zato se je koncept tabora spremenil, nanj pa niso bile več vabljeni reprezentančne skupine skupaj s svojimi vodjami, temveč so se prijavljali vodje iz različnih skupin skupaj z otroki.

Naslednji dve leti je tabor potekal v Kranjski Gori. Vodje skupin so pripeljali s seboj do pet otrok, vsi skupaj pa so se na taboru razdelili v tri skupine. Prvo kranjskogorsko leto smo pripravljali odrske postavitve na temo na paši, drugo leto pa smo se ukvarjali s čarovnicami.

Iz Kranjske Gore smo se za šest let preselili v mladinski tabor v Dolenjske Toplice, kjer je bilo več prostora in več možnosti za ustvarjalno druženje in delo. Vodje skupin so se skupaj z otroki podobno kot v Kranjski Gori razdelili v več skupin, in sicer tu že vsaj deloma tudi glede na starost otrok. Navadno smo imeli mlajšo skupino, v kateri so bili

Na otroškem folklornem taboru v Dolenjskih Toplicah med malico. (Iz arhiva Malči Možina.)

Otroški folklorni tabor leta 2003 v Gorjah pri Bledu. (Iz arhiva Saše Meglič.)

Mojca Lepej na otroškem folklornem taboru v Gorjah pri Bledu uči, kako se izdelava punčka iz cunj. (Foto: Janez Eržen, 29. 8. 2003.)

otroci od 4. do 7. leta starosti, srednjo z otroki, starimi od 8 do 12 let, in najstarejšo s starejšimi od 13 let.

Iz Dolenjskih Toplic se je otroški folklorni tabor za dve leti preselil na Rakitno, potem pa na Bloke, kjer je kot svetovalka za folklorno dejavnost zadnjič sodelovala Meta Benčina. Naslednje leto je njeno vlogo prevzel Bojan Knific in organiziral otroški folklorni tabor v Gorjah pri Bledu, leto pozneje pa na Bohinjski Beli. Z Gorenjske smo se za

tri leta preselili v dijaški dom v Rogaško Slatino, nato pa dve leti gostovali v dijaškem domu v Novem mestu. Na dvajsetem otroškem folklornem taboru smo se vrnil na začetek – na Debeli Rtič.

Na otroških folklornih taborih so poleg že omenjenih strokovno pomoč nudili še Janez Eržen, Branko Fuchs, Adriana Gaberščik, Sašo Gale, Nevenka Germ, Metka Knific, Mojca Lepej, Malči Možina, Mirko Ramovš, Tomaž Rauch, Igor Samobor, Nina Skrbinšek, Maja Vujovič in drugi. Na dvajsetih taborih smo obdelali številne teme, med katerimi naj omenim naslednje: otrok in ples, konjički, kos, punčke iz cunj, gremo po mleko, rekviziti v odrskih postavitvah, vloga godcev, biti odrasel in pesemsko izročilo. Nastajale so nove odrske postavitve, ki smo jih drug drugemu predstavili ob koncu, pri vsem delu pa je bilo vedno najpomembnejše spoznavanje različnih načinov prenašanja znanja na otroke in razvijanje občutka za oblikovanje otrokom primernih programov. Le izjemoma je bila kakšna odrska postavitve neposredno prenesena v otroško folklorno skupino in jo je bilo mogoče videti zunaj tabora, sicer pa se je večina udeležencev držala načela, da programov, ki so nastali, ni primerno prenašati v lastne skupine. Med folklorniki so na novo zaživeli številni motivi, ki so jih vodje skupin spoznali na taborih, zato smo si želeli, da bi bile predstavljene vsebine čim bolj pestre in bi ponujale različne možnosti poustvarjanja otroškega in drugega izročila.

20. otroški folklorni tabor se je vrnil k svojim koreninam na Debeli Rtič. Na njem je delo ob deloma prenovljenem vodstvu potekalo podobno kot na prejšnjih taborih, posebne pozornosti pa sta bili ponovno deležni dve skupini. Poleg vseh ostalih sta se ga v skoraj popolni postavi udeležili Otroška folklorna skupina Ajda iz Besnice pri Kranju in Otroška folklorna skupina Lončki iz Dolenje vasi pri Ribnici.

Otroški folklorni tabori so odigrali pomembno vlogo v razvijanju programov otroških folklornih skupin in v razvijanju folklorne dejavnosti nasploh. Na njih smo številni vodje skupin našli možnosti za ustvarjalne pogovore, ob katerih smo iskali odgovore na obstoječa vprašanja in odpirali nova. Leto za letom se je tabora udeleževalo več vodij, zaradi česar smo bili kdaj pa kdaj tudi v prostorski stiski, in leto za letom smo na taborih utrjevali misel, da sta prvenstveni nalogi, ki ju moramo upoštevati pri oblikovanju programov otroških folklornih skupin, dve: da morajo otroci poustvarjati otroško izročilo in da moramo otrokovemu dožemanju ustrezno v program vključevati tudi plesno izročilo odraslih. Ne pomanjkanje denarja ne spremembe lokacij in ne spremembe terminov doslej niso ogrozile priprave otroških folklornih taborov in želeli bi si, da bi bilo tako tudi v prihodnje. Ne zato ker bi tabor moral biti, temveč zato ker so se na njih v dobre vodje otroških folklornih skupin izoblikovali številni posamezniki, katerih programe danes z veseljem in ponosom spremljamo na različnih folklornih prireditvah.

Predstavitve novega programa pred dijaškim domom
v Novem mestu.
(Foto: Janez Eržen, otroški folklorni tabor, 26. 8. 2007.)

Vaje na podstrehi vojašnice na Bohinjski Beli. (Foto: Janez Eržen, otroški folklorni tabor, 20. 8. 2004.)

Skupina otrok z vodjami v učilnici šole v Rogaški Slatini. (Foto: Janez Eržen, otroški folklorni tabor, 21. 8. 2005.)

Tabori se navadno končajo s skupnim pogovorom vseh vodij skupin. (Foto: Janez Eržen, otroški folklorni tabor, 27. 8. 2006.)

